

VÄSTERÅS KOMMUN
kontaktcenter@vasteras.se

2025-05-12

1 (13)

Dnr- SI 2025:1296

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Vallbyskolan
i Västerås kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Vallbyskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Vallbyskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn genomför systematiskt en bred uppföljning och analys av skolenhetens kunskapsresultat och undervisningens genomförande. Uppföljning av resultat sker vid flera planerade tillfällen under året och innefattar kunskapsresultat i alla ämnen och för samtliga klasser på såväl individ-, grupp- som skolnivå. Resultat följs över tid och finns uppdelat på kön. Resultat som regelbundet följs upp gemensamt av rektorn och lärare är exempelvis kartläggningar, omdömen och betyg samt utfall av insatser som extra anpassningar och åtgärdsprogram. Vid inplanerade möten följer rektorn även upp och analyserar undervisningens genomförande och lärares förutsättningar, samt att skolans värdegrundsuppdrag integreras i undervisningen. Rektorn leder dessa regelbundna uppföljningsmöten där också diskussioner och analys ingår, exempelvis förbereder lärare inför skolans så kallade samrådsmöten svar på ett antal fördjupande frågor som rektorn har skickat ut. Detta leder till att uppföljningsmöten också innefattar utvärdering av hur insatser och resursfördelning har utfallit samt diskussioner av tänkbara orsaker och förklaringar till resultat. I mötena ingår att sätta undervisningens genomförande i relation till resultat. Diskussioner utifrån resultatuppföljningen handlar om att identifiera såväl framgångsfaktorer i undervisningen som att se vad som kan förbättras när det gäller undervisning. Detta ger rektorn regelbundet under året en god bild av skolans nuläge. Skolan har utöver denna löpande uppföljning och analys

särskilt fokus på resultatanalys vid två tillfällen per år då lärarna följer upp och analyserar de egna elevgrupperna. Lärarnas analyser lämnas till rektorn och skolans utvecklingsgrupp som sammanställer resultaten på aggregerad nivå och gör en analys för att hitta tänkbara förklaringar till skolans resultat. Vidare gör medarbetarsamtal och lärarnas analyser av de egna resultaten att rektorn på en aggregerad nivå får syn på olika utmaningar och vad som fungerar väl i undervisningen. Rektorn har genom denna uppföljning och analys också en bild av lärares förutsättningar när det exempelvis handlar om specifika undervisningsutmaningar i olika ämnen och klasser, lärares kompetens samt lärares tillgång till specialpedagogiskt stöd. Rektorn följer upp dessa förutsättningar och sätter dem i relation till resultat.

Rektorn fattar beslut om utvecklingsåtgärder utifrån identifierade behov och skolans resursfördelning har en tydlig koppling till dessa behov. Skolans utvecklingsområden löper över flera år och utgår från behovet av ökad måluppfyllelse då måluppfyllelsen har varit låg över tid. Skolan arbetar just nu med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt utifrån ett behov av att stärka elevers kunskaper när det gäller förståelse, ord och begrepp. Arbetet med utvecklingsområden är strukturerat och följs genom så kallade effektkedjor där mål och delmål finns angivna vilket ger rektorn en möjlighet att utvärdera effekten av utvecklingsåtgärden. Ett delmål är att stärka lärares kompetens kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt vilket skolan har arbetat med genom kollegialt lärande. Rektorn fördelar resurser för att alla elever ska få möjlighet att nå så långt som möjligt. I resursfördelningen ingår långsiktiga lösningar som att ha undervisning i halvklass i praktisk-estetiska ämnen och så kallat tvålärareskap i övriga ämnen för att kunna ge elever stöd och skapa god studiero. Rektorn fördelar även resurser vid uppkomna behov under läsåret, det kan till exempel handla om att förstärka undervisningen i simning med fler timmar då elever inte uppnår målen i ämnet idrott och hälsa eller att fördela elever i mindre undervisningsgrupper i flera ämnen.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Skolan har ett årshjul och ett kalendarium där regelbundna möten finns inplanerade där personalen kan samverka med varandra. Skolan har exempelvis arbetslagsmöten, möten i ämnesgrupper, betygskonferenser och möten för uppföljning av resultat samt vid två tillfällen om året särskilda analysmöten. Skolans elevhälsoteam har regelbundet möten med olika syften och träffar arbetslag. Organisationen kring samverkan i olika forum fungerar väl utifrån att möten har ett tydligt syfte och en tydlig agenda som handlar bland annat om hur elever ska nå längre, och hur olika insatser har fungerat. Möten upplevs som meningsfulla av personalen. Skolan har behövt arbeta mycket med sin organisation de senaste åren för att

skapa stabilitet och tydlighet, och strukturer och mötesformer har förändrats. Enligt personal utvecklas organisationen löpande om behov finns, exempelvis pågår en diskussion om hur möten i elevhälsoteamet ska kunna bli mer effektiva.

Rektorn försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Genom bland annat medarbetarsamtal och genom att leda olika möten där undervisning är i fokus får rektorn en god kännedom om hur lärare arbetar och hur det kollegiala lärandet omsätts i undervisningen. Rektorn och lärare ser möjligheter till ytterligare utveckling av undervisningen och rektorn beskriver att arbete pågår för att nå ännu längre.

Rektorn har tydliggjort skolans arbets- och förhållningssätt och nya lärare får en planerad introduktion. Lärare introduceras av rektorn och får en mentor vid anställning. Nya lärare har genom arbetssättet med tvålärarskap i klasserna också stöd av en kollega och möjlighet att ställa frågor. Skolan har policy och tydliga rutiner dokumenterade och dessa finns lätt tillgängliga för personalen digitalt. Roller och ansvarsområden i verksamheten är kända bland personalen. Rektorn följer upp att förhållningssätt och rutiner följs i verksamheten.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder ett jämställdhetsarbete och har vidtagit åtgärder för att alla elever oavsett könstillhörighet ska få samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultat utifrån kön och följer detta över tid. Uppföljning av trygghetsresultat utifrån kön är genomförd innevarande termin och rektorn har påbörjat analys av trygghetsresultaten utifrån ett könsperspektiv. Rektorn har vidtagit vissa åtgärder med anledning av skillnader i flickors och pojkars kunskapsresultat. Exempelvis har pojkars låga resultat i några ämnen uppmärksamats och resulterat i att lärare använder ett arbetssätt med tätare återkoppling vilket gynnar pojkarna enligt inkommen information. I skolans årshjul för värdegrundsbete ingår att lärare tar upp hederskultur och allas lika värde vilket inkluderar könsperspektivet. Rektorn har kännedom om att lärare diskuterar normer och förväntningar kring kön i samhället i samband med undervisningen samt att lärare arbetar medvetet med talutrymme i klassrummet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och av inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad, varierad och lärarna stödjer eleverna. Lektionerna har en tydlig struktur med en inledning och olika moment i ett logiskt flöde. Lärarna har gemensamma rutiner för undervisningen där bland annat former för inledning av lektioner ingår. Lektioner inleds med en beskrivning av lektionens innehåll och mål och syfte, anpassat utifrån ämne och moment. Därefter har läraren ofta en genomgång för hela klassen och eleverna arbetar sedan med olika typer av uppgifter och aktiviteter med ett tydligt syfte. Arbetet under lektionerna varierar sedan till exempel genom diskussioner i par, grupp och/eller helklass eller enskilt arbete för eleverna. Lektionerna varierar också genom att lärare läser högt för elever eller att eleverna arbetar med praktiska övningar. Vid de observerade lektionerna stödjer lärare elever under genomgångar och arbetet genom att beskriva och diskutera ord och begrepp. Högläsning och att lärarna modellerar för elever hur till exempel en text ska skrivas är ytterligare exempel på lärarstöd. Detta skapar förståelse och gör att de flesta elever kan komma i gång med eget arbete. De elever som behöver ytterligare stöd har möjlighet att få det tack vare skolans organisation med tvålärarskap där lärare vid behov kan dela klasser och genom halvklassundervisning i praktisk-estetiska ämnen så att lärare där hinner uppmärksamma elever som behöver stöd.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar medvetet med att anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt så att den stimulerar och utmanar eleverna. Lärarna arbetar tillsammans genom tvålärarskap för att anpassa undervisningen utifrån både aktuell elevgrupp och för enskilda

elevers behov. Exempelvis kan delar av en lektion genomföras i helklass och sedan arbetar en lärare med några elever utifrån deras behov och den andra läraren arbetar med övriga elever. Lärarna identifierar elevernas olika kunskapsnivå för att kunna möta deras behov. Några exempel på anpassningar som lärarna gör för att möta eleverna är att det exempelvis finns material på olika nivå och öppna uppgifter som kan besvaras på olika nivå. Lärarna ställer också frågor och resonerar tillsammans med eleverna för att möta elever på deras nivå. Dock framgår att det ibland kan vara utmanande för lärarna att möta elever som nått långt i sin kunskapsutveckling.

Lärarna arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation. Eleverna blir stärkta exempelvis genom att lärare uppmuntrar dem under lektionerna både på gruppnivå och individuellt, och genom att lärare konkret pekar på vad eleverna faktiskt kan och har lärt sig. Vidare har lärarna en generell förväntan att elever ska utveckla kunskaper och förmedlar dessa förväntningar i undervisningen, både till hela gruppen och individuellt till elever. Exempelvis förmedlar lärare en tydlig bild av att eleverna kommer att klara nationella prov inför att dessa ska genomföras. Eleverna beskriver att det är viktigt att lära sig saker och att de gör det när de är i skolan.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Undervisningen är utformad så att eleverna har inflytande över arbetssätt och innehåll. Lärarna arbetar för att göra eleverna delaktiga vid starten av ett moment, exempelvis genom att koppla uppgiften till elevernas vardag och ger eleverna möjlighet att ställa frågor och bidra till genomgångar. Eleverna kan utifrån ålder och mognad också påverka arbetsformer och hur kunskaper ska redovisas när momentets innehåll så till låter. Vid slutet av lektioner eller moment kan elever lämna synpunkter på undervisningen genom att exempelvis blunda och räkna upp händerna för att beskriva vad de tycker om arbetet på lektionen eller visa med tummarna hur lektionen har fungerat. Vidare diskuteras undervisning och elevers synpunkter vid utvecklingssamtal.

Eleverna får på olika sätt möjlighet att reflektera och utarbeta strategier för sitt eget lärande. Detta görs genom att lärarna i undervisningen uppmärksammar hur elever har arbetat för att lösa olika uppgifter och genom att elever får beskriva hur de har resonerat. Lärare visar vidare att det kan finnas olika lösningar på uppgifter och att elever kan arbeta med texter och moment på olika sätt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elever och elevhälsa samt observationer och av inkommen dokumentation.

Arbetet för trygghet

Rektorn och personalen arbetar medvetet och systematiskt för att skapa trygghet på skolan genom uppföljning och analys, främjande och förebyggande insatser samt genom att vidta åtgärder vid behov. Skolan genomför regelbundet enkäter för att följa upplevelsen av trygghet samt kartlägger elevers bild av otrygga platser i alla klasser och analyserar dessa resultat. Skolans arbetsgrupp för främjande och förebyggande insatser som leds av en förstelärare har särskilt ansvar för enkäter och uppföljning samt olika insatser. Förebyggande och främjande aktiviteter och insatser på skolan omfattar till exempel styrda rastaktiviteter och arbete för att alla elever ska ha en vuxen att vända sig till. Andra exempel på insatser är att lärare diskuterar raster med eleverna vid behov, att lekmaterial till rasterna har köpts in samt att övergångar mellan olika aktiviteter är noggrant planerade. Vid behov vidtar skolan åtgärder för att skapa trygghet och i en klass har flera insatser genomförts. Trygghetsskapande insatser i den klassen har bland annat bestått av att tillfälligt dela klassen i idrott så att flickor och pojkar har lektioner var för sig. Både lärare och elever beskriver att detta har gynnat tryggheten och bidragit till att skapa en lugn miljö.

Arbetet för studiero och lugn miljö

Lärarna har ett samlat arbete med att skapa studiero där eleverna deltar och lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö. Elevernas upplevelse av studiero följs upp bland annat genom enkäter och under lektioner. Lärare efterfrågar elevers upplevelse av studiero genom att elever kan visa med tummen efter en viss lektion eller att elever får beskriva hur dagen har varit. På skolan finns gemensamt framtagna rutiner och regler för både undervisning och vid förflyttningar. Det handlar

exempelvis om att elever har fasta placeringar i klassrummet och att det är läraren som styr vem som arbetar med vem vid arbete i grupp. Eleverna är delaktiga i att diskutera ordningsregler vid läsårsstart och det finns så kallade klassrumsregler i varje klass som är väl kända av eleverna. Studieron stärks också av att skolan har arbetat fram en tydlig lektionsstruktur och av att det finns kända förväntningar i klassrummet, exempelvis att elever ska gå in och sätta sig tyst vid bänkarna och att det är en viss ljudnivå i rummet när elever samtalar i grupp respektive när elever har eget arbete. Vid behov vidtar lärare åtgärder för att återställa studieron som att be elever vara tysta eller att lägga in en rörelsepaus vilket generellt har god effekt. Elever kan också få byta plats i klassrummet om det är pratigt.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer regelbundet upp och analyserar lärares bedömningar ur ett likvärdighetsperspektiv för att upptäcka eventuella skillnader eller avvikelser. Rektorn följer upp kartläggningar och omdömen vid avstämningar under läsåret liksom resultat på nationella prov och betyg. Vid eventuella skillnader i bedömning eller betygssättning för rektorn diskussioner med lärare och kan också vid behov efterfråga betygs- eller bedömningsunderlag. Rektorn följer också upp avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg och samtalar även då med lärare om avvikelser finns för att få en förklaring till dessa.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra bedömning, omdömen och betyg. Rektorn organiserar verksamheten så att lärarna regelbundet samverkar kring bedömningar och lärare för diskussioner kring bedömningsfrågor både vid planerade möten

och i samtal med kollegan som undervisar i samma klass. Lärare har tid avsatt för sambedömning av nationella prov och arbetet med nationella prov är organiserat så att även andra lärare än undervisande lärare deltar. Lärare som är ensamma i sitt ämne i exempelvis praktisk-estetiska ämnen har möjlighet att diskutera med kolleger som undervisar i andra ämnen, vilket ger viss möjlighet till kvalitetssäkring. Huvudmannen har också nätverk för lärare i praktisk-estetiska ämnen där bedömning kan diskuteras.

Rektorn ser till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Arbetet med bedömning och betygssättning innefattar arbete med Skolverkets bedömningsstöd och olika kartläggningsmaterial. Vidare arbetar lärare genom tvålärarskap gemensamt med planering av undervisning och uppgifter i många ämnen och årskurser. Rektorn planerar vidare att arbeta kollegialt med bedömning, omdömen och betyg nästa läsår.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Beslutet har fattats av Sofia Granberg, utredare.

I den slutliga handläggningen har Anneli Flygare Rydell, utredare (föredragande) och Malin Hennius, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 25 och 26 mars 2025 och digital intervju med rektorn genomfördes den 24 april 2025. Besöket genomfördes av utredarna Anneli Flygare Rydell och Malin Hennius.

Vallbyskolan är en grundskola med förskoleklass och årskurserna 1–6. Huvudman för skolan är Västerås kommun. Vid granskningstillfället går 148 elever i årskurserna 1–6. Förskoleklassen omfattas inte av granskningen.